

Fszerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon

Szerk. és

Es. A

Egyes szá

advaron és v

Bukarestben is

2885

1927 július 8 Péntek

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 151 szám

5687 Tamuz 8

ELOFIZETESI ARAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—
Egyes szám — — 3.—

ESEK

tagabb betti-
D lej. Allást-
rdetések díja
y továbbitunk
ési hírek díja
ej.

vidéken zsidó
l keres lakást-
szustus hónapra
latok „Nyaralás”
adókba kértnek.
2885

porcellán szak-
sen jártas egyén
készpénz kau-
telkezik, utazói
Megkeresések
Viseul de sus
tnek. 2886

pormentes he-
sek butorozot
n a kiadóban.

raktárkészlet
lad legdiva-
női kalapokat
leitől.

és férfi
apokat

fest, tisztít
mál legjutá-
ban és pon-
Giradi és pa-
kalapokat 24
tt hóféherre

Hecht

zem, — Cluj
m-u. 3. sz.
Dej, Kovács
S.-u. 1.

LES SZESZPÖZÖ,
inósítással azon-
mazást nyerhet.
DOMESTI. Posta
BARATEL, judetal
2889

almu üzlethelyi-
p berendezéssel
adó. Monostori-

tól félpercnyre
kész ház eladó.
Str. Barón L.
sz. Fraternitas-

utor

sóban besze-
ő, hitelképe-
k részlet ked-
vezmény.

ein I.
Ferdinand 69

ény

iskolában szept.
állás betöltendő.
képesítéssel ren-
életesen bírják,
ítést és kort iga-
llák Mór iskola-
edjenek. Fizetés

1927 jul. 1.
iskolaszék

yilt s kitűnően
uri panzio
kal, ezidén már
megnyílt.

külön étterem.

olgal, előjegy-
iné, Diciosan-

Az egész országban lezajlottak a kamarai választások

Ma reggel hét órakor az ország valamennyi választókerületében kezdetét vette a politikai pártok nagy mérkőzése és mire ezek a sorok az olvasó kezébe kerülnek, talán már tudni is fogjuk a végleges eredményt. A szavazók nagy tömegei impozáns rendben vonultak fel az urnák elé. Kolozsváron például, de a többi nagyobb városokban is a felállított katonasereg csak fölösleges dísznek bizonyultak. Két szenvedélyes kortes- és propaganda-hét után a mai napra a választók nagy tömege megőrizte polgári fegyelmességét és józan önmérsékletét és meg tudta őrizni a választások méltóságát is. Nincsenek kezünkben még a jelentések az úgynevezett szenvedélyes zónákból, ahol nem tudjuk, nem robbantak-e ki súlyos összetűzésekbe a pártok közötti ellentétek. A választók nagy tömegeinek politikai iskolázottságáról tett tanúságot az is, hogy a hétköznapiok rendes munkaszerűen éltek városokban ma egy-egy időre megakadt a munka, a polgárok és munkások elhagyták munkahelyeiket, a perc fontosságának teljes tudatában félretették rendes napi elfoglaltságaikat és minden külső irányítás nélkül fegyelmegesen, kettős sorokban helyezkedtek el a választóhelyiségek ajtaja előtt, órák hosszat zugulódás nélkül, türelmetlenül várt mindenki arra, hogy a szavazás sora reája kerüljön és saját, meg az ország sorsának komoly megfontolásával készült pecsétet tenni a választólístra. Szürke életünkben ritka szép momentum volt az állampolgári öntudatnak ez az öntudatos és imponáló megnyilatkozása, amely beszédesen dokumentálta, hogy a választók élni kívánnak és élni tudnak törvény és alkotmányadta jogokkal, hogy szavazataikkal döntsék el, mely pártnak a kezében kívánják látni az ország szekerének rudját.

És aki a választópolgároknak ezt az öntudatos és türelmes felvonulását látja, nem szabadulhat meg attól a nyomásról érzéstől, hogy milyen súlyos és helyrehozhatatlan bünt követ el az a választási közeg, aki kísérletet tesz az előre megjósolt választási manipulációkra, ami elferdíti a szavazók megnyilatkozásának igazi ábrázatját.

A választási törvény általános titkos és egyenlő választójogot ír elő nemcsak jogképen, hanem kötelességnek is az ország minden szavazásra jogosult polgára számára. A szavazópolgárok ezt az alkotmányos kötelességüket és jogukat öntudatosan és komolyan fogják fel és biznyságot tettek arról a mai napon, hogy komolyan is tudják gyakorolni.

A választási elnökök és a közigazgatási apparátus választást irányító funkcionáriusai az urnák előtt szembentalálták magukat a választópolgárok komoly és méltóságos rendjével, amely a maga impozáns felvonulásával az ország akaratát reprezentálta. És ennek a találkozásnak pillanataiban feltétlenül eszünkbe kellett jusson, hogy sem pártérdekből, sem egyéni ambíció kielégítésére nem szabad megcsalni ezeket a tömegeket. Mert, ha valaki kísérletet tesz arra, hogy akármilyen trükkkel a szavazás eredményét megváltoztassa, az megcsalja az ország összes szavazópolgárait és azt a gondolatot ébreszti fel, hogy a választók nagy tömegeinek öntudatos és fegyelmegzett felvonulása csak cirkusz, mert a választások eredményét nem a kamarák sötétjében kifejezésre juttatott akarat, hanem az ügyes kézzel végrehajtott urnafortélyok döntenek el.

És ha akad olyan választási közeg, aki erre a csalásra vállalkozik, annak számolnia kell azzal, hogy cselekedetével a tömegek legszebb

hitét rabolja el, azt a hitét, ami állampolgári öntudatát igazolja és az ország életében való szerepét kijelöli, mert tudatában van annak, hogy az ország politikai sorsának kialakulásában

az ő hangjának is sulya van. A választás óráiban írjuk ezeket a sorokat, de lehet, hogy a következő órában már a visszaélések sorozatáról kell beszámoljunk.

Jelentések a „szabad-választások” frontjáról

Délután befutottak az egyes erdélyi megyékből az első választási visszaélésekről szóló jelentések.

Szilágy megyében a meszesalja vidéken az ellenzéki érzelmi falvakat nem engedték a szavazóurnák elé állani. A csendőrség elállta az utat és a választási körzet központja felé igyekvő parasztokat azzal fogadta, hogy a szavazásokat elhalasztották. Amikor a parasztok ennek dacára is folytatni akarták útjukat, a csendőrök az ellenszegülőket letartóztatták és a csendőrsre kísérték.

Marosludason hasonló botrányok játszódtak le. A csendőrökkel való összetűzés folytán egy Gafencanu nevű parasztot letartóztattak. A csendőrség megakadályozta a választások szabad lefolyását Tordán és Marosvásárhelyen is.

Brassóban ma délután az összes ellenzéki bizalmi férfiakat letartóztatták. Brassóban Lepadatu kultuszminiszter a liberális listavezető és hír szerint az ellenzéki bizalmi férfiak letartóztatása az urnaünpuláció érdekében történt.

Hunyad megyében blokádnál vették az összes ellenzéki községeket

Dévai tudósítónk jelenti: Hunyad megyében a választások a legnagyobb terror jegyében zajlottak le. A legtöbb helyen az ellenzéki választókat be sem engedték a választási körzet területére. Az ellenzék bizalmiférfiát megakadályozták, hogy a szavazóhelyiségbe belépjenek, ugyancsak az ellenzéki képviselőjelölteket is. A bizalmiférfiak nagyrészt letartóztatták.

Különösen zajos lefolyású volt a választás Boica községben, ahol a „gyanus” választókat a katonák nem akarták a szavazóhelyiségbe beengedni, sőt az ellenzék egyik kortesét le is tartóztatták. Groza Péter dr. és Vlad Aurel dr. volt miniszterek intervencióján akartak, de kísérletük csődöt mondott. Erre

Groza miniszter a tömeg élén megrohanta a csendőröket és kiszabadította a kortest.

Ezután a prefektushoz indultak Dévára, hogy tegye lehetővé a szavazást. A vármegyeházát

A kolozsvári választások eredménye

Este 8 órakor az összes kolozsvári szavazókerületekben lezárták a szavazást, miután az érdeklődés a délután folyamán fokozatosan csappant és az esti órákban teljesen elnépteledtek a szavazóhelyiségek. A város, amelynek külső arculatán a nap folyamán nem igen lehetett észrevenni a választás izgalmas hangulatát — estére megváltozott. A választóhelyek előtt csoportokba verődtek az emberek és hangos izgatottsággal tárgyalták a szavazás esélyeit. A városházán elhelyezett szekció tagjai vacsorához láttak 8 órakor, a többi kerületben azonban megkezdtek a szavazatok összeszámolását.

Az első eredmény a legkisebb kerületben, a Malom-uccai szavazóhelyiségben vált ismertté. Itt összesen 505 szavazatot adtak le.

megszállva tartó katonaság azonban nem engedte be őket az épületbe, mire a választási elnök felfüggesztette a szavazást.

Groza Péter ezután Vlad Aurél társaságában egy közeli községbe indult. A solymosi Maros-hidnál azonban feltartóztatták őket. A hidon egy autó volt keresztbe állítva egy csendőr felügyelete alatt, aki a kocsi nem volt hajlandó onnan elvinni. Groza Péter erre önmaga akarta az utat felszabadítani, mire a csendőr fegyvert emelt rá. Ebben a pillanatban

a volt miniszterek egyik kísérője lefényképezte a jelenetet.

A miniszterek nagy kerülővel a harrói komponát jutottak a községbe, ahol valóságos szuronyerdő várta őket, de a párthívek segítségével, akiket nem engedtek szavazni, áttörték a csendőrkordont és bejutottak a választási helyiségbe. Megállapították, hogy a körzethez tartozó 19 község közül délután 4 óráig még egyetlen község sem szavazott le.

Egy másik községben a két miniszter azt konstataulta, hogy míg az ellenzéki érzelmi választókat a csendőrök tisztes távolban tartották a szavazó helyiségtől, addig ugyanazok a szavazók más-más névre szóló igazolványok felmutatása ellenében többször is leszávaztak a liberális pártra. Vlad Aurél és Groza Péter jegyzőkönyvet vettek fel az esetről.

Váradon a csendőrség szavaz

Nagyváradon a választási trükkök és erőszakosságok már valóságos tragikomikumba fordultak. Akit csak lehetett, a rendőrség és sziguranca letartóztatott, úgyhogy a nagyváradai fogdák szűknek bizonyultak erre a célra. Több körletben megtörtént, hogy a szavazóhelyiség felé siető választópolgároktól a csendőrök elvették a szavazóedüldukat azzal a biztatással, hogy ők majd elintézik helyettük a szavazást. Az ellenzéki bizalmiférfiak számos jegyzőkönyvet vettek föl azokról az esetekről, amikor liberális kortesek szavaztak le talán nem is létező választók nevében. Ugyanilyen jelentések érkeznek Csikból és Háromszékből is.

Ebből a nemzeti parasztpárt listájára 171, a magyar listára 173, a liberálisokra 61, a szocialistákra 43, a kommunistákra 43 és az avereszkánusokra 8 szavazat esett.

A többi kolozsvári kerületben a szavazatok összessége a következő volt: Nemzeti parasztpárt 1098, kisebbségi blokk 808, liberális 421, szocdem. 227, kommunisták 214, avereszkánusok 38. Este 11 óráig még két kerület, a városháza és a IV. kerület eredménye ismeretlen. A városházán összesen 1586 szavazatot adtak le. A nemzeti párt itt is vezet.

Kolozsváron a nemzeti parasztpárt relatív többséget, a megyében pedig az eddig beérkezett jelentések szerint abszolút többséget ért el. A szavazatok összeszámolása még folyik.

Kolozsváron incidens nélkül folytak le a választások

(Cluj-Kolozsvár, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mire ezek a sorok napvilágot látnak, az országos kamarai választások sorsa eldőlt. Ebben a pillanatban még nem tudjuk, hogy a választások asztalán perdülő kocka hogyan vetette ki a népakaratot, azt sem tudjuk még, hogy a „tisztá választások“ görbe tábláján milyen befolyások érvényesültek a perdülő kocka irányának megváltoztatására. A krónikás, aki egyik választókörzetből a másikba vándorol, hogy megfigyeléseiből apró mozaikokat rögzítsen le az egyetemes képből, nem bocsátkozhatik jóslásokba. Az ő feladata csupán az, hogy megfigyelje a XX. század választópolgáranak öntudatos, vagy kevésbé öntudatos politikai érettségét, viselkedését, amellyel sorsdöntő befolyást gyakorol egy állam belső életére.

Nálunk a választási törvény úgy van megalkotva, hogy a választási harci zaj csak a szavazó urnáig kíséri a választót. A szűk fülkében senki nincsen ellenőrzésnek alávetve és lelkiismerete szerint nyilvánítja akaratát. Ennek a demokratikus törvénynek azonban egyik igen súlyosan latbaeső szépséghibája, hogy a 21 évet betöltött analfabétáknak is szavazati joguk van, akik az írás és olvasás legegyszerűbb szabályaival sincsenek tisztában s akiktől politikai érettséget éppen ezért nem is lehet elvárni. Az ilyen választót könnyű megtéveszteni, mert nem ismeri ki magát sem a listában, sem a pecsétben.

A kolozsvári választások

Reggel hét órára volt kitűzve a szavazások megkezdésének ideje. A kora reggeli órákban kisebb csoportokban vonultak fel a választók s az utcák képe már korán reggel élénk és lüktető volt. Az egyes szavazóközetek helyiségében a pártok bizalmiférfiai és összekötői már hét óra előtt gyülekeztek az egymásmellé állított provizórikus kabinok előtt. A választások megkezdése előtt két-két hatrekeszes urnát állítottak az elnöki emelvények elé. A bizalmiférfiak kedélyes megjegyzések kíséretében kopogtatták meg az urnák oldalát és fenekét, mielőtt a delegált bíró lepecsételi. A szavazólapokat, amelyek ötszázas csomagokban voltak összehajtván, a bizalmiak gyorsan összeszámolták, majd négyrétegbe összehajtván, ismét csomagba rakták.

Félnyolc óra tájban, amikor kisebb katonai osztagok érkeztek az egyes szavazóhelyiségek elé, már százával álltak csendes türelemmel a szavazók. Alig foglalják el a kivezényelt katonák posztjaikat, urnák elé bocsátják a szavazókat.

Egy választási kép

A városháza udvarán mintegy 200 ember álldogál négyes sorokban és a reggeli napsütésben mosolygó emberek kedélyes megjegyzéseket tesznek a választásokról és a hosszú várakozásról. Már nyolc óra is elmúlt, amikor némileg enyhülnek az egymásra zsúfolt rendek és az emberek reményteljesen néznek a bejárat felé. De egyre többen és többen jönnek. Egyesek már unni kezdik a várakozást, fáradtan állnak egyik lábukról a másikra. Egy joviális öregúr meg is jegyzi:

— Bezzeg az adóvégrehajtóra nem kell ennyit várni, az házhoz jön.

Az előtte álló sorból valaki visszafordul:

— Ma azok is pihennek!...

— Igen, — teszik hozzá többen — de ezt a pihenést mi fogjuk megkeserülni. Csak annál kutyábbul fognak majd hozzá holnap a préseléshez...

A megjegyzést általános nevetés fogadja, aztán egy ideig megint csönd lesz.

A ritka vendég

Az előrehaladott délelőtti órákban szemmel láthatóan csökken az érdeklődés a választások iránt. A Malom-uccai harmincadik számú szavazóhelyiség előtt 11 óra körül egyetlen ember sem volt látható. Bent a liceum termében a bizottság tagjai ásitva merednek ki a napfényes udvarra, ahol szuronyos örök járnak fel és alá. Gyors irammal egy polgár fordul be az ajtón. A bizottság tagjai összenéznek és mosolyognak:

— Végre egy!...

De nem mindenhol ilyen lanyha az érdek-

lődés. Ugyanebben az időben a Ferdinánd király-uti huszonkilencedik számú szavazóhelyiségben már a hatszázötvenedik szavazatot adja le az egyik polgár, aki csekély egy órát várt alkotmányos jogának gyakorlására.

A városházán pedig egyenesen életveszélyes a tolongás. A túlszűfoltágon az sem enyhít, hogy nem ötös, hanem harmincas turnusokban bocsátják az emeletre a szavazókat. Itt nem a legnagyobbat a rend, az élelmesebbek hamar előrejutnak, miközben a rendszeretők, akik hosszú idő óta türelemmel várják, hogy sor kerüljön rájuk, zugolódnak.

A zsidó választók az urnák előtt

A választásokra fegyelmetlenül és öntudatosan vonult fel a zsidóság is. Minden választási körzetben lehetett látni zsidó választókat, amint türelmesen várnak arra, hogy az urnák elé bocsássák őket. Iparosok, kereskedők és intellektuális munkások hagyták ott kenyérkereső foglalkozásukat, hogy néhány órai fáradszó sorbanállás árán szavazatukkal támogassák azt a listát, amely számukra a demokráciát képviseli és meg akarja szüntetni másodrendű állampolgárságukat.

A Zsidó Választási Blokk bizalmiférfiai, élükön dr. Kertész Jenő összekötő bizalmival, aki egész napon át fáradhatatlanul járta a körzeteket, pontosan hét órakor elfoglalták kijelölt helyeiket. Amig Kertész Jenő dr. a körzeteket járta, Goldner Mihály dr., Lebovits Miksa dr., Weisz Jenő dr. és a többiek az urnák mellett teljesítették kötelességüket.

A föld népe

Az Eperjes-uccai tanítóképző udvarán a közeli környékről érkezett be egy földmives-csoport. A hosszú uttól fáradtan heverednek le a csupasz földre, tépősen előszedik tarisznyájukból az elemőziát és a föld népének nyugalmával falatoznak. Egy-egy pillantást vetnek a városi emberekből regrutálódott tömeg felé, amely valósággal eltorlaszolja a szavazóhelyiség bejáratát, de nem látszik rajtuk az izgalom legkisebb jele sem, nem türelmetlenkednek, ráérnek. Az egyik magyar paraszt hűmögve szól társa felé:

— Nó komám, ma aligha ránk kerül a sor!

A másik belevágja bicskáját az omlós barnakenyérbe, fal egyet és csak azután felel:

— Ezt a napot már ugys megette a fene!

Közéjük vegyülünk, megszólítjuk őket:

— Maguk kire akarnak szavazni?

— Összenéznek, nem felelnek. Csak jóidőre szólal meg az egyik:

— Tudjuk mink azt kérem, hogy kire szavazzunk. Hiába beszélnek nekünk, otthon a jegyző az ur, de itt a „ketrecben“ mi számítunk!...

A többiek helyeslően bólintanak. Az előbbi folytatja:

— ... Mert hát, ne tessék azt képzelni, hogy mi már elfelejtettük már a liberálisok föld-politikáját. Nekünk már beszélhetnek, nem hiszünk mi sem a jegyző, sem a szolgabíró, de még a Bratvanu ígérétében sem.

Éljenzik Vajdát

Ebben a pillanatban egy autó áll meg a bejárat előtt és Vajda, volt miniszter, a nemzeti parasztpárt kolozsmegyei listavezetője lép be az udvarra, akit hangos éljenzéssel és vívással

Egy kortes ...

A vármegyeháza előtt a Monostor-uti választók és a monostori földmivesek verődnek kisebb csoportokba. A karhatalom hamar szétosztja őket és sorba tereli a bejárat előtt. A sorban bent egy liberális kortes próbál hangulatot csinálni, de ugylátszik, rossz helyen választotta meg a terepet, mert egy-kettőre leintik. Itt nyilvánvaló többségben vannak a nemzetipárti érzelmi szavazók és halkán, nyilván a karhatalom respektusának hatása alatt, csak úgy egymásközött néhány „vivat Maniu!“-t adnak tovább. Az előbbi kortes már a bejárat előtt áll és az őrtálló káplár őt is beleszámolja a következő ötös turnusba, amikor hirtelen kiválik a tömegeből és odébb áll. Távozását általános derü fogadja.

fogadnak...

Ilyen csendesen és zavarmentesen, a néplélek természetes humorától fűszerezve, folynak egész napon át a kolozsvári választások. Ha itt-ott elő is fordult kisebb zavar, nem annyira a választók fegyelmetlenségének kell tulajdonítani, mint inkább annak, hogy a rendezés körül vannak hiányok. A szavazóközetek besosztása nem a szavazók számának megfelelően történtek, hanem kerületenként és egyes helyeken túlszűfoltágot idézett elő.

A nemzeti parasztpárt helyiségében

A választási izgalom Kolozsváron jóformán a pártklubokba szorultak. Különösen élénk volt az élet a csütörtöki nap folyamán. A „Patria“ szerkesztőségében, amely tudvaleg a nemzeti párt helyisége is. Az óda boltozatu hatalmas termeket izgatott érdeklődők töltötték meg: napszámosok, földeszek, vasutasok, köztisztviselők, tanítók, papok, diákok és katonatisztek adták egymásnak a kilincset. Külön csoportot alkottak azok, nők és férfiak vegyesen, akik az ötpercenként beérkező vidéki telefonjelentéseket vették. Minden telefonberrégésre morajló mozgolódás támad, mint amikor egy méhkast bolygatnak meg. A telefonos kisasszony izgatott hangon mondja be:

— Pánczéleseh. A választások a legnagyobb rendben folynak. Alsózsuk... nyolcvanszázalékos többség várható... Kolozs, Mós, Sármás. A nemzeti párt legalább hatvan százalékra vezet.

A telefon türelmetlenül csenget. A párt bizalmiférfiai jelentik, hogy Egeresen és Gyermónostoron a csendörök nem akarták beengedni a választókat a szavazó helyiségbe. Vajda Sán-

Péntek, szombat, vasárnap, hétfőn 1/27, 9, vasárnap 4. 6 és 9 órai kezdettel

Az ucca madonnája

egy élet tragédiája 9. felvonásban.

Ezt megelőzi:

Bill mint megmentő

amerikai vígjáték 1. felvonásban.

Jegyek válthatók egész nap a ROMANIA ARTISTICA jegyirodában, Főter 4, előadás megkezdése után a színház pénztáránál.

Minden reklamnál többet ér a
„DREHER-HAGGENMACHER“
SÖRÖK
országosan elismert kiváló minősége

dor intervenció
hetett a szavaz
Ettől az ind
óraig Kolozsmeg

Maniu ha

A választások
egyrésze újra a
Bratianu kollab

A bukaresti
választások leza
a tárgyalások a
parasztpárt, ille
Gyula között.

remtettek az o
összeülő parlam
lis politikai és
hanem az ország
mák megoldása
események alak
aktualissá válha
lamentet már j
gendő bizonyosá
házaira speciális

A „Viitorul
miután a válasz
resztül támadta
számában ismét
hogy az ország
gyökeresen meg
az antiszemita p
pártja is likvidál
kormányzópart
marad és a „Cu
értésülése szerin
nem mondott le
dését kormányza

A helyzet u
— hogy Bratian
1926-os kormány
nemzeti paraszti
zéki harcot foly
rális kormányzás

Petrov oktat

A politikai é
lasztások által
függetlenül tová
Averescu-kormány
herdálása miatt
megindult. A tá
niszter 13 millió
Anghelescu dr.,
vici professzor, e
köré lokalizálód
niszter ugyanis e
nyilatkozatában
tésből a miniszte
épületvásárlásra
elődje az utolsó
oly módon, hogy
sekre a normális
meg. Ami azonban
az összeget költő
költségvetésre is

Végül talált
millió lej értékű
sem a jövő évi
Petrovici volt
ban nyílt levélbe
ket sorra megcáf
ter azt állítja, h
összeget, egyébké
kezési tervezetek
módosíthatók. A
között a „Viitor
Petrovici minisz
mert nemcsak a t
szabályos szerző
zálta az építőke
lataikat elfogadta
hatók.

„Sz
„Szerencse, n

dor intervenciójára azonban végre megkezdődhetett a szavazás.

Ettől az incidenstől eltekintve, délután hat óráig Kolozsmegye területéről más rendezettség nélkül nem érkezett jelentés. Az első eredmények este kilenc óra körül várhatók, még pedig Sármas, Szentmihály és Mócs községekből, ahol a szavazás korán befejeződött.

Maniu csak a parlament feloszlatása esetén hajlandó kollaborálni Bratianuval

A választások előestéjén a bukaresti sajtó egyrésze újra a közvélemény elé dobta a Maniu-Bratianu kollaborálás tervét.

A bukaresti „Cuvantul” értesítése szerint a választások lezajlása után ismét megkezdődnek a tárgyalások a liberális párt és a nemzeti parasztpárt, illetőleg Bratianu Jonel és Maniu Gyula között. A választások új helyzetet teremtettek az ország belpolitikai életében, az összeülő parlamentre nemcsak az ország normális politikai és gazdasági életének irányítása, hanem az ország jövőjére döntően kiható problémák megoldása vár. Ezek a problémák az események alakulása folytán máról holnapra aktuálissá válhatnak és az a tény, hogy a parlamentet már július 20-ikára összehívják, elegendő bizonyosság arra, hogy a törvényhozás új házaira speciális feladatok megoldása vár.

A második kormányzópárt

A „Viitorul”, a kormány hivatalos lapja, mintán a választási kampányban napokon keresztül támadta a nemzeti parasztpártot, tegnapi számában ismét kitért annak megállapítására, hogy az ország belpolitikai életének strukturája gyökeresen megváltozott, minthogy a néppárt, az antiszemita pártok és többé-kevésbé a Jorgapártja is likvidáltaknak tekinthetők. A második kormányzópárt eszerint a nemzeti parasztpárt marad és a „Cuvantul” biztos forrásból nyert értesülése szerint Bratianu Jonel még mindig nem mondott le arról, hogy Maniu közreműködését kormánya számára megszerezze.

Bratianu új orientációt keres

A helyzet ugyanis az — írja a „Cuvantul” — hogy Bratianu Jonelnek nem célja az 1922—1926-os kormányzás napjait viszontlátni, de a nemzeti parasztpárt sem kívánja az éles ellenzéki harcot folytatni, mint az az elmúlt liberális kormányzás ideje alatt történt. Bratianu

ezért ismét fel fogja ajánlani a békét és a normális viszony helyreállítását. A választások lefolytatásának módja azonban adott pillanatban lehetetlenné teszi ezt a kibékülést — és a „nagy események” bekövetkezésének aktuálitása nem enged hosszabb várakozást. Bratianu ezért minden eszközzel megpróbálja elfelejtetni a nemzeti parasztpárttal a választásokat és legalább arra bírni, hogy ha Maniu nem is nyújt neki baráti jobbját, legalább is ne formáljon intranzigens ellenzéki frontot a kormánnyal szemben fontos állampolitikai kérdésekben.

Csak a parlament feloszlatása után

Ez a kibékülés azonban csak egy módon érhető el, amely Bratianunak nem fog konvenniálni: a parlament feloszlatása által. Bratianu tudja ezt: Maniu a Stirbey-kormány rövid kormányzásának ideje alatt folytatott tárgyalások során azon alternatíva elé állította: Vagy megegyezés és szabad választások, vagy pedig ha nem lesznek szabad választások, minden megegyezés visszautasítása. Bratianu a választásokat választotta, úgy, ahogy lefolytatta őket — abban a reményben — hogy a megegyezés ennek ellenére is lehető lesz.

Ha tehát Bratianu újból fel fogja ajánlani — és bizonyos, hogy megteszi — a nemzeti parasztpártnak a kormánnyal való együttműködést azzal a parlamenttel, amely a választásokból kikerült, Maniu azt a feltételt fogja szabni: a parlament feloszlatása.

A „Cuvantul” végül arra a konklúzióra jut, hogy Bratianu eredeti elképzelése ellenére is kénytelen lesz a parlamentben a harcot az összes ellenzéki pártokkal felvenni. Hogy meddig fog ez a helyzet tartani és hogy Bratianu ura maradhat-e ennek a helyzetnek — ez a jövő titka — fejezi be cikkét a pártokon kívül álló, rendszeresen jólinformált bukaresti lap.

Petrovici és Angheliescu párbaja a közoktatásügyi minisztérium kétszázmillió leje körül

A politikai élet normális érverésétől, a választások által teremtett helyzettől teljesen függetlenül tovább folyik a harc, amely az Averescu-kormány bukása után a közpénzek elherdálása miatt a volt kormány tagjai ellen megindult. A támadások Goga volt belügyminiszter 13 milliója körül indultak meg és most Angheliescu dr., a közoktatásügyi új és Petrovici professzor, ennek a tárcának régi viselője köré lokalizálódtak. Az új közoktatásügyi miniszter ugyanis egy, a sajtó képviselőinek adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a költségvetésből a minisztérium számára iskolaépítésre és épületvásárlásra előirányzott 200 millió lejt elődje az utolsó banniig elköltötte, még pedig oly módon, hogy ingatlanokra, vagy építkezésekre a normális árak négy és ötszörösét fizette meg. Ami azonban a legsúlyosabb, nemcsak ezt az összeget költötte el, hanem az 1928. évi költségvetésre is angazsálta magát több helyen.

Végül talált Angheliescu dr. mintegy 70 millió lejt értékű kiutalást, amely sem az idei, sem a jövő évi költségvetéssel nincs fedezve.

Petrovici volt miniszter az „Indreptarea”-ban nyílt levélben válaszolt a vádakra, amelyeket sorra megcáfolni igyekezett. A volt miniszter azt állítja, hogy nem költötte el az egész összeget, egyébként is csak a vásárlási és építkezési tervzeteket készítette el, amelyek még módosíthatók. Angheliescu dr. most újból nyilatkozott a „Viitorul”-nak. Megállapítja, hogy Petrovici miniszter állításai teljesen valótlanok, mert nemcsak a tervzeteket készítette el, hanem szabályos szerződéseket kötött, vagy pedig avizálta az építőket és vállalkozókat, hogy ajánlataikat elfogadta, így tehát vissza nem csinálhatók.

„Szerencse, hogy stornirozni lehet”

„Szerencse, mondja Angheliescu dr., hogy

több rendelést, amelyek az 1928. évi költségvetés terhére történtek és amelyek a közszámviteli törvény értelmében törvénytelenek — stornirozni lehet.” Végül hevesen kikel Angheliescu miniszter Petrovici levelének stílusa ellen. Megállapítja, hogy ez a stílus nem méltó egyáltalán ahhoz a poszthoz, amelyet Petrovici elfoglalt, nem méltó egyetemi tanári méltóságához sem és ezért meg fogja kapni a megfelelő büntetést.

Mit mond Vajda Sándor Goga „Nemzeti Keresztény Pártjáról”

Vajda Sándor dr., a nemzeti parasztpárt vezére az egyik bukaresti lap tudósítója előtt nyilatkozott Goga új pártalakítási terveiről, Vajda Sándor ismert szatirájával a következőket mondotta Goga grümdolási terveiről:

„Egy nemzeti keresztény párt alakítására senki jobban predestinálva nincs, mint épen Goga Octavian. Ugyanis senki úgy nacionalizmusát nem tudta tőkésíteni, mint ő. Senkinek sem sikerült még az, hogy egyszerre bírja a

magyarok bizalmát, a zsidók anyagi támogatóját és ugyanakkor a diákság fanatikus szeretetét és bizalmát. Goga, miután a szenvedéseink érdemes bárdja volt, belügyminiszter lett, a közrend érdemes őrzője, a diákság kedvence, a valóban nemzeti sajtó becézett gyermeke és egy és ugyanazon időben Bratianu, Averescu és az udvar bizalmi embere. Milyen nagy tehetséggel kell rendelkezzen egy ember, aki ennyi tehetséget, ennyi szerepben és ennyi irányban tud érvényesíteni.

Evidens ugyebár, hogy ő csak ideiglenesen vonult vissza a közéletből, ahova vissza fog térni. A románok feledők és megbocsájtók. Abban a tragikus időben, amelyben élünk, még meg fog adni nekem, hogy lássam Gogát a nagy nemzeti keresztény párt élén, sőt, ha az Uristen addig él, nemcsak Ferdinánd király miniszterének, de miniszterelnöknek, sőt egy sui generis Mussolininek is lássam.”

Rejtélyes összegek

Az „Adeverul” jelenti, hogy a volt kormány pénzügyi gazdálkodásának vizsgálata bámulatos eredményekre vezet. Így a 200 millió líras olasz kölcsönt Románia külföldi adóssága szelvényeinek kifizetésére fordították, noha erre a célra a költségvetésben előirányoztak megfelelő összeget, viszont a költségvetés fölösleggel zárult és a fölösleget elköltötték. Az olasz áruszállításokra vonatkozó dossziék eltűntek, pedig ezek a szállítások kapcsolatban voltak a kölcsönnel. Bratianu Vintila felvilágosítást kért Lepadatu volt pénzügyminisztertől és kérte bizonyos egyéneknek jogtalanul folyósított szubvenciók visszafizetését is. Így egy moldvai képviselő 170.000 lejt kapott a nyár folyamán külföldön tartandó tanulmányutjára.

Désen és Besztercén incidens nélkül zajlottak le a választások

Désen már reggel 6 órakor jelentkeztek a választópolgárok a primárián, amelynek nagyját nyolc óráig teljesen megtelt, úgy, hogy kénytelenek voltak a kaput bezárni és a szavazók csak turnusokban járulhattak az urnák elé. A polgárok sora délután 3 órakor már ritkult, öt órakor azonban ismét tömegekben vonultak föl, javarészből zsidó választók. A választást dr. Muresan Ivan, a törvényszék elnöke vezette páratlan higgadtsággal és tárgyalagossággal. Az egész választás lefolyása alatt egyetlen incidens nem fordult elő. A tegnapi még rémhírekkel terrorizált polgárság, ma már, a választás nyugodt lefolyása láttára, szabadon gyakorolhatta alkotmányos jogait. Délután hat órakor már üres a helyiség.

Besztercén hasonlóképpen nyugodt lefolyású volt a választás, mentes minden incidenstől. A polgárság impozáns tömegekben vonult föl és a katonaság tapintatosan tartotta fenn a rendet.

Tennis-nadrág 500 L.

Vászon-öltönyök

Lüster-saccók

NEUMANN M. Cluj férfi- és
fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

Olcsó könyvvásár

Unió-u. 16 sz. alatt. Páratlanul olcsó magyar, német és francia könyvek

Már csak szombatig tart!

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset

„UNICUM” Kun, Cluj,

UNICUM

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárúk
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

ZSIDÓ NÉPELET

Gyermekházasságok a lengyel zsidóknál

Litvániában, de mindenütt, ahol zsidó tömegek élnek, még ma is, de különösen az elmúlt században minden más néptől eltérően, egészen fiatalon házasodtak össze az emberek. A cári kormány 1842-ben rendeletet készült kiadni a korai házasságok ellen. Ez nagy riadalmat keltett a zsidók között és megtörtént, hogy a gyermekes szülők nyolcéves leányaikat és tízéves fiaikat gyorsan összeházasították, nehogy várniok kelljen esetleg húszéves korukig, mert a kormányrendelet legalább husz esztendő követelt volna mindkét féltől.

Abból a korból egy jiddis nyelven megírott és korrajznak kitűnően találó jellemzést találunk, amely hűségesen ismerteti a házasságokon át a keleti zsidóság népi életét.

A gyermekek szülei néhány órai tanácskozás után megegyeztek. A fiút és leányt összehozták az örömszülők valamelyikéhez, egy minján zsidót toboroztak, bort, vagy pálinkát hoztak, mézeskalácsot, eldaneltak néhány héber dalt és ezzel megtörtént az eljegyzés és másnap már a lakodalom. A fiu apja taliszt vett tízéves férj fiának, a tefilint majd három év múlva kapja, amikor már öreg házastárs lesz. A leány szülei levágták a nyolcéves „aszszonyka” hajtincseit és kis parókát adtak rá és homlokára fekete pántikát feszítettek. Az asszonykának és férjnek persze sejtelve sem volt, hogy házastársak.

Kamenetzben különösen dühöngött ez a házassági ház. Némelykor olyan sürgősnek tartották a házasságot, hogy az eljegyzést meg sem tartották, hanem a szülők kölcsönös megállapodása esetén nyomban megtartották az esküvőt. Este szokták megtárgyalni a dolgokat és bizony este is zavarták föl a gyermekeket álmukból.

— Kelj föl és eridj a chüpe alá!

Egy mészáros így adta elő házassága történetét:

Nyolcéves voltam és egy este jóízű alvás közben éreztem, hogy fölráznak.

— Eizikl, Eizikl, kelj föl már és menj házasodni!

— Mi az? — kérdeztem.

— Menj a chüpe alá, drágám!

Ezt sem értettem és nem akartam fölkelni. Erre anyám apámat hívta segítségül, aki már energikusabb volt.

— Nos Eizik, értsd meg, föl kell kelned, mert a chüpe vár rád!

— Várjon — mondottam és megfordultam a másik oldalomra.

— Fölkelni! — erélyeskedett apám.

— Nem akarok!

Apám megrázott, mire bögni kezdtem. Erre apám szíjját vett elő és ráhuzott. Ez aztán már kizavarta az álmot a fejből. Sirva, de mégis fölcélődtem, kelletlenül felöltöttem ruhámat és végül megkérdeztem:

— Hová menjek?

— A chüpe alá! — mondotta apám.

— Mi a chüpe? — kérdeztem.

Mire apám:

— Elmegyünk apósodhoz, ott a chüpe.

Ezt megint nem értettem. Chüpe, após olyan szavak, amiket képtelen voltam megérteni.

— Nem megyek! — makacsodtam.

Apám erre elővette a szíjját, mire elhallgattam.

Anyám megmosott, fölalta kicsi kaftánomat és rám akarta adni kalapomat. De a kalapomat jäték közben valahol elhagytam.

— Szerencséd, — mondotta apám — hogy a chüpe alá mégy. Különben jól megraktalak volna a kalap miatt!

Közben staféták jöttek az apósoméktól és megérdeklődtek, miért nem jövünk már? Nagy keresés indult meg a kalap után, de nem találtuk sehoh. Közben éjfél lett. Apám és anyám félték, hogy a menyasszony szülei közben meggondolnák a dolgot és a partie visszamehet. A kalap nem került elő, mire apám átment apósomékhöz és megkérte őket, halasszák el másnap esti tíz órára a lakodalmat, mert anyám rosszul érzi magát. Másnap új kalapot vettek. Reggel még elmentem a chéderbe, ahol elmondottam esetemet a finknak. Erre Baimussch, a bádigos fia elmondotta, hogy ő már volt a chüpe alatt, ahol Baruch, az asztalos leánya, Dwoire állott.

— Adtak egy gyűrűt — mondotta — és azt ráhuztam Dwoire ujjára. Kaleki inádkozott, azután táncoltak, heringes zsömlét ettek és bort ittak.

Hazajöttem a chéderből és megkérdeztem, mikor mehetek már végre a chüpe alá.

— Födolog — felelte anyám — hogy el ne aludj!

Mégis elaludtam este kilenckor, de féltizkor fölbredtem. Elmentem szüleimmel a chüpe alá. Itt már várt reám Ziszl, egy kicsiny leány, akivel az előző szombaton verekedtem és akivel azóta haragban voltam.

— Én itt nem maradok — mondottam — én ezzel a leánnyal összevesztem!

— Mit beszélsz — szolt anyám — hisz' ez a menyasszonyod!

Mire én:

— Ziszl ne legyen a menyasszonyom, kérek egy másik menyasszonyt!

Most megint apám vetette közbe magát és megfenyegetett, hogy működésbe hozza a nadrágszíjait.

Iskolai autonómiát kapnak a csehszlovákiai németek

A közigazgatási reform megszavazásának feltételei

(Prága, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A „Vecserni Listi” hírt ad arról, hogy a kormányt támogató német párt azért a politikai szolgálatért, hogy megszavazzák a közigazgatási reformot, ígéretet kaptak a kormánytól, hogy a németlakta területen az oktatás terén megadja nekik a teljes autonómiát, a bajba jutott schlolenai német takarékpénztárat államköltéségen szanálni fogják és hogy egy német nemzetiségű magasrangú tisztet beosztanak a csehszlovák vezérkarba.

A lap emiatt erősen támadja a kormányt és azt írja, hogy Spina német miniszter a német agrárpárt klubjában azzal fenyegetőzött,

De a menyasszony is makacsodott.

— Semmi közöm hozzá! A multkor a hajamat cibálta, nem leszek a menyasszonya!

A vendégek erre el akartak menni, mert unták az esetet. Erre szülei és Ziszl szülei elővették a seprőt és ezzel elintéződött a dolog. Azonban a ceremónia végén jól megcsiptem Ziszl kezét, mire pityeregni kezdett. Az emberek azt hitték, a meghatódottságtól sir. Az egész esetben legnagyobb örömeimet abban találtam, hogy szombatig nem mentem a chéderbe. Közben otthon veszekedtem Ziszl-el, letéptem parókáját és csak apai fenyegetésre békültem ki vele. Tizenkétéves voltam, amikor megtudtam, hogy férj vagyok. Azóta hál' Istennek együtt vagyunk.

Ez a visszaemlékezés jellemző adat a lengyel zsidók korai házasságairól. Azóta megváltoztak a körülmények, de most sem ritkaság, hogy tizen- négy éves leányok férjhezmennek tizenhétéves ifjakhoz.

hogy ha a német pártok nem szavazzák meg a közigazgatási reformot, akkor a mostani kormány kénytelen lesz lemondani, ideiglenesen hivatalnok-minisztérium alakul és ősszel egy újabb cseh koalíció háttérbe szorítja a német pártokat.

A „Pravo Lidu” értesülése szerint a nemzeti demokraták, akik forma szerint eddig nem csatlakoztak a kormányhoz, most belépnek a kormánykoalícióba és ennek fejében Jeczek nemzeti demokrata képviselő lesz a vasutügyi miniszter, míg Neumann, a mostani vasutügyi miniszter átveszi a kereskedelmi minisztérium vezetését.

Chamberlain cáfolja, hogy Genfben antibolszevista front megalakítását kísérelte meg

Az amerikai sajtó a nehézségek dacára is bizik a genfi leszerelési konferencia eredményében

(London, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az angol alsóházban tegnap Chamberlain kijelentette, hogy sohasem kísérelt meg szovjetellenes front alakítását Genfben, ahol csak közölte a nagyhatalmak képviselőivel a szakítás okait. Ami a Rajna-kérdést illeti, Chamberlain kijelentette, hogy ezt a kérdést nem lett volna alkalmas Genfben megtárgyalni. Macdonald bizalmatlansági indítványt tett a kormány ellen a lordok házában reformjavaslata miatt, amelyet reakciónak tekint és amely a jövő kormány helyzetét rendkívül nehézé tenné a lordok vétőjoga miatt. Lloyd George is támogatta a javaslatot, kijelentve, hogy a liberálisok azt azonnal hatályon kívül fogják helyezni, mielőtt uralomra kerülnek.

Baldwin válaszolt a felszólalásokra, kifejtve, hogy a javaslat nem végleges és csak megvitatás alapját képezi. A bizalmatlansági javaslat fölött ma döntenek.

Newyork, július 7. A genfi leszerelési konferenciára vonatkozólag az amerikai lapok nagy nehézségekről számolnak be, ennek dacára nem adják föl a reményt, hogy valamilyen meg egyezést sikerül kötni a tengeri felszerelések korlátozására vonatkozólag.

Berlin, július 7. Lapjelentések szerint a szövetséges katonai attasé inspekciós körútja a keletporoszországi erődök lerombolásának megvizsgálására vonatkozólag kedvezően folyt le, úgy, hogy az egész kérdés befejezettnek tekinthető.

„A sajtó függetlenítse magát minden faji, osztály és nemzetiségi gyűlölködéstől”

A londoni nemzetközi sajtókonferencia a világbéke jegyében zajlott le

(London, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az angol fővárosban július ötödikén nyitották meg a nemzetközi sajtókonferenciát, amely husz ország sajtója kétszáz zsurnalisztával képviselte magát. A konferenciát London főpolgármestere nyitotta meg, rámutatván a sajtónak, különösen a világbéke szempontjából való nemzetközi fontosságára. A konferenciát föl a Nemzetközi Sajtóhivatal fölállítására foglalkoztatta, továbbá az újságírók jogi helyzete és olyan igazolmányok életbeléptetése, amelyek nemzetközi érvénnyel bírnak.

Este a Londonban működő külföldi sajtó-képviselők vacsorát rendeztek a delegátusok tiszteletére. Ezuttal T. P. O'lonnor, az angol újságírók nesztora elvőzölte az újságírókat, kiemelve azt az örömdetes tény, hogy ezuttal német delegátusokat is köszönthet a vendégek sorai között. Kívánatosnak tartja, hogy függetlenítse magát minden faji, osztály és nemzetiségi gyűlölködéstől. Reggel az angol kormány vendégelte meg az újságírókat. Locher-Lampson, külügyi államtitkár nagy beszédben nutatott rá, milyen döntő jelentősége van a

sajtónak nemzetközi bonyodalmak elintézése körül.

Tegnap Georg Richter, a német sajtó birodalmi szövetségének igazgatója egy csekket tett le az ülés asztalára, mely megfelel annak a pénzüsszegnek, melyet a német kormány a háboru megkezdésekor, mint a nemzetközi sajtóunió tulajdonát lefoglalt. A német kormánynak ez a lépése rendkívül tetszést keltett a kongresszus résztvevői között.

MEGHÍVÓ

RIVIERA HERCEGNŐJE
tisztelettel meghívja Önt és b. családját, a

SZINKÖR-MOZGÓBAN

megtartandó

MONTECARLÓI ÜNNEPÉLYRE

folyó hó 8, 9 és 10-én: 5 1/4, 7 1/4, 9 1/4 órákor.

Az ünnepélyen résztvevő hölgyek bidermayer-csokrot kapnak, a Cykamen virágüzlet ajándékát

Százme

Eddig 10 ha

Berlin, július 7. Rint Schirke köz Magdeburg körny vasuti szerencsét nem derített ki kedd óta tartó miatt, a magdeburg 100 méter magas hegyek között és így sokáig nem kapni a története jelentés érkezett a szerencsétlen halottja van.

Osztörtökön tudott a német beszerezni. Edd sztrófában 10 e négyen pedig su között van Gier építészeti tanács és a fűtő. Ezek kezű személyk két nő és két

St tizeszt

Az alábbi tö négy emberből nem tudjuk, ho Simonnak, vagy néhány napon névszerint már Halász István. hogy a naponta naszok és utbaig egy Csernovitzba tőség asztalára, rohanó kerekét é tendőt.

Mások — le van, sokan el is De most elötűnt két ember, aki még nincs vége igaz, 1918 őszén rokat is meghuzt országok keletk visszatért a nor dával Steinberg mondják, hogy letve nekik csak

tizévi rabosk

De még van ott sinylődnék a telen hegyvölgye partjai körül és földnek különbö siratták, talán e hasem szüntek vággyal visszago hazai földre. So akiknek még ne a falvakban és orosz, tatár, ki árva hadifogoly végre, hogy öt az anyjához, a

Steinberg H még kamaszkor amikor önkarat mezők örvöngő v esztendő gondta áztatott galiciai megllett férfiak hadifogság után.

Mély

Száz méteres magasságból a mélységbe zuhant a magdeburgi személyvonat

Eddig 10 halottról és 14 súlyos sebesültről szólnak a jelentések. Amerikában egymásba rohant két gyorsvonat

Berlin, július 7. Wernigerodei jelentés szerint Schirke község állomása mellett, amely Magdeburg környékén van, súlyos kimenetelű vasuti szerencsétlenség történt. Eddig még ki nem derített okokból, alighanem azonban a kedd óta tartó esőzés által meglazult pályatest miatt, a magdeburgi személyvonat lezuhant a 100 méter magas töltésről. A szerencsétlenség a hegyek között történt, távol a kulturvilágtól és így sokáig nem tudtak közelebbi részleteket kapni a történetéről. Berlinbe mindössze egy jelentés érkezett, amely arról számolt be, hogy a szerencsétlenségnek valószínűleg negyven halottja van.

Csütörtökön reggel már bővebb értesüléseket tudott a német államvasutak vezérigazgatósága beszerezni. Eddigi megállapítás szerint a katasztrófában 10 ember vesztette el életét, tizen-négyen pedig súlyosan megsebesültek. A halottak között van Gierke mozdonyvezető, Meyer vasutépítészeti tanácsos, valamint egy vasuti mérnök és a fűtő. Ezekon kívül a szerkocsi után következő személykocsiban, amely szintén lezuhant, két nő és két férfi az árviztől megfulladt.

Tekintettel arra, hogy a felhőszakadás, amely az egész környéket elárasztotta, még mindig tart, ma még nagyon nehéz pontos jelentéseket kapni, ami a vonal helyreállításának munkálatait is megnehezíti.

A hatósági nyomozás megállapította, hogy a vasuti katasztrófa akkor történt, amikor a mozdony kijött az alagútból és kiugrott a sínekből, magával rántva az első személykocsit. A vonat többi elszakadt része a síneken tova-gördült és néhány száz méter után megállott. Eddig kilenc halottról és huszonnégy súlyos sebesültről huztak ki a romok alól, de azt hiszik, hogy az áldozatok száma sokkal több lesz.

Newyork, július 7. Jonespoint városkánál hibás váltóállítás következtében a chicago—newyorki vonalon két gyorsvonat teljes sebességgel egymásba rohant. Az irtózatossá erejű össze-ütközés következtében nyolc kocsit pozdorjává zúzódott. A halottak és sebesültek száma igen nagy. Eddig öt halottról és huszonöt súlyos sebesültről ástak ki a romok alól. A sebesültek legnagyobb részének állapota életveszélyes.

Steinberg Rudolf és Halász István tizesztendei hadifogság után Mandzsuriából hazajöttek... dolgozni

Az alábbi történetben négy emberről lesz szó. A négy emberből kettő itt van Erdélyben, de még nem tudjuk, hogy Katz Ábrahámnak, Grünfeld Simonnak, vagy másvalakinek hívják: majd elváltik néhány napon belül. A másik két ember, akit névszerint már ismerünk: Steinberg Rudolf és Halász István. Az ismeretségünk onnan származik, hogy a naponta befutó kérések, érdeklődések, panaszok és utbaigazítást kérések tömkelegében ma egy Csernovitzban feladott levél került a szerkesztőség asztalára, amely hirtelen megállította az idő rohanó kerekét és visszacsavart rajta jónéhány esztendő.

Mások — lehet — úgy tudják, hogy béke van, sokan el is felejtették már a nagy pusztulást. De most előtűnt a nagy ismeretlenségből két név, két ember, aki néma szóval a fülünkbe kiabálja: még nincs vége a háborúnak. A fegyverroportás, igaz, 1918 őszén általában megszűnt, az új határokat is meghúzták már, trónok összeomlottak, új országok keletkeztek és az élet úgy nagyjából visszatért a normális mederbe. Hanem itt van például Steinberg Rudolf és Halász István; ők azt mondják, hogy még nincs vége a háborúnak, illetve nekik csak most ért véget, amikor

tízévi raboskodás után sikerült ismét hazakerülniök.

De még vannak ezren és ezren, akik most is ott szinylődnek a Bajkál-tó vidékén, az Ural végtelen hegyvölgyei között, a jéggel borított Jenisszei partjai körül és mindenfelé az irtatlan nagy orosz földnek különböző pontjain. Itthon már el is siratták, talán el is felejtették őket, pedig ők sohasem szüntek meg szívszorogva, bánatos, égő vágygal visszagondolni a Kárpátok által körülölelt hazai földre. Sokan nagyon sokan vannak még, akiknek még nem ért véget a háború. Nálunk is, a falvakban és a városi nyomortanyákon több ezer orosz, tatár, kirgiz, mongol és más nemzetiségű árva hadifogoly várja, hátha valakinek eszébe jut végre, hogy őt is hazavigyék, vissza a családjához, az anyjához, a gyermekeihez, az asszonyához...

Steinberg Rudolf és Halász István jóformán még kamaszkorban levő fiatal emberek voltak, amikor önkaratukon kívül belesodródtak a halálmezők örvényébe. Akkor még mint 19—20 esztendő gondtalan legények vágta neki a vérrel áztatott galiciai mezőknek — és most 32—33 éves meglelt férfikként vetődtek vissza tíz esztendői hadifogság után. Mandzsuriából jöttek, a háború

elől menekültek, amely most arrafelé ütötte fel sápadtarcu fejét. Nem tudjuk, hogyan vergődtek keresztül azon a hat—nyolcezer kilométeren, esőben, hóban, fagyban, hegyeken-vizeken és ezernyi veszélyen át, amíg ázsiai és európai Oroszországon, valamint Lengyelországon keresztül,

közel három hónapos utazás után elérték Csernovitzot.

A lengyel határon teljesen kifosztották őket. Kevés pénzüket, amit a keserves rabság alatt kuporgattak meg és szegényes ruhaneműjüket elvették, úgy, hogy teljesen lerongyolódva érkeztek román földre. És mégis, amikor a hosszú utban elfáradt, meztelen lábuk rálépett az első hazai göröngyre, a boldogság ujjongó érzése fogta el őket. Most már végre szabad emkerek! Itt vannak, viszontlátják hozzátartozóikat, akik úgy fogják őket fogadni majd, mint a halottat, aki feltámadt. Nem tudunk róluk közelebbit, de alighanem őket is megsíratta, vagy siratja évek hosszú elmulása óta, valamelyik hegyi faluban, vagy emberforgatagos városban egy bánatos szemű, szegény öregasszony, egy hajnali zsoldár-mormoló, ráncos zsidó férfi, a testvérek, talán egy mátkájára gondoló, kékszemű leány...

Most itthon vannak.

Csernovitzban még 30 napra visszatartották őket megfigyelés alatt.

A szenvedések között a végtelenségbe torkollott tíz esztendőnél is sokkal hosszabb, kínosabb ez a négy hét. De ők nem ezért türelmetlenkednek. Három—négy nap múlva lejár a karantén és végleg itthon lesznek, Kolozsváron. Milyen boldog érzésük lesz, ha majd a vonatjuk elhagyja a kárpáti hágot és azután megtorpan a kolozsvári pályaudvar üveg-fedeles bejárata előtt. Több, mint tíz esztendeje, hogy elszakadtak innen. És mennyi minden történt a tíz év alatt! És a vonatnál várni fogja őket valaki, talán egy kísért szemű, örömben ájuldozó özvegyasszony, vagy egy rokkanttérdű öreg zsidó, lehet, hogy csak valamelyik rokon, vagy egy-két régi cimborá, akit nem tépett szét a gránát valahol az Isonzó, vagy a Marné mellett... De valószínűbb, hogy senki sem fogja várni, mert nincs, aki várja őket. Az apjuk-anyjuk talán rég meghaltak a reménytelen reménykedésben, a testvérek, rokonok, barátok pedig elszóródtak a szélrózsa minden irányában. Ki tudja, ki merre került ebben a tíz viharos esztendőben?

Nem. Steinberg Rudolfot és Halász Istvánt

nem várja senki, hiszen azért fordultak hozzáik, hogy „rezerváljunk“ nekik valamilyen állást, mire hazaérnek, mert olyan egyedül és árván vannak ezen a világon. És ez az, ami a hazatérés boldogságában is nyugtalanítja ezt a két öreg hadifoglyot.

Mihez fognak kezdeni ezekben a nehéz időkben, ha senkijük sincs?

Pedig ők dolgozni akarnak! Mindig is dolgoztak. Gabonával, terménnyel, fűszerrel és csemegével kereskedtek itthon, valamikor 10—12 évvel ezelőtt. De a fogság éveiben is dolgoztak ebben a szakmában. És most, alighogy átlépték a határt, úgyszólván mindig rabságban vannak, előre megüzenik, megírják nekünk, hogy itthon is

dolgozni akarnak.

Égnek a munkavágytól, hiszen most már szabad emberek, lehetőleg el akarják felejteni, hogy mi történt velük 1917 és 1927 között. Csak dolgozni akarnak, dolgozni, dolgozni... és már Csernovitzból felajánlják munkát vágyó két kezüket.

És itt kerül be a történetbe a másik két ember, aki már régen itthon van Erdélyben és akit lehet, hogy Schwarc Adolfnak vagy Rosenwasser Majernek hívnak, de talán másképpen: — majd kiderül három-négy nap múlva. Nem ismerjük őket, azért meglehet, hogy nekik is van valakijük, aki még most is ott raboskodik Turkesztánban, Szibériában vagy Ukrajnában. Vagy ha nincs is fogoly hozzátartozójuk, van zsidó szívük és emberi érzésük, amely két gazdtalan embert — aki cél és kilátás nélkül hanyódik az élet tengerén, akit 10 esztendőre kitéptek a talajból, amelyben a gyökerei voltak — ismét révbé juttasson. Két fáradt fuldokló várja tőlük a csernovitzi karanténban a mentő szalmaszálát, hogy talpra állhasson, hogy dolgozhasson. Lehetetlen, hogy két ilyen ember ne akadjon Erdélyben...

Assér Lemil

Ne szalassza el szerencsésjét!

A csl. oszt. sorsjáték lényegesen meg lett javítva az új játékhoz, melynek húzása már f. é. július hó 20-án kezdődik. Rendeljen azonnal, tekintettel a készlet csekély voltára, sorsjegyet a szerencséséről mindenütt közismert UNGÁR BANKHÁZTÓL Kosice (Kassa) Malom-u. 20., ahol a legutóbbi húzáson többek között 200.000, 60.000, több 50.000 stb. stb. nagy nyeremények lettek megnyerve. A sorsjegyek árai: 1/1 80, 1/2 40, 1/4 20 és 1/8 10 k. Nevezett cég szívesen szolgál prospektussal és felvilágosítással.

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legújabb divatu cipő-különleges-ségek

Kotta

legolcsóbb

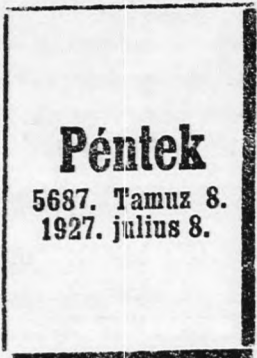
LEPAGE-nál Cluj

Mélyenleszállított áron **fest** tisztít, egyben ruhá- **Cink** Cluj ját molymentesíti

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Olvasóinkhoz!

Az új évnegyed alkalmából szeretettel szólítjuk fel előfizetőinket és olvasóinkat az Uj Kelet fokozott támogatására. A mi lapunk erőforrása az olvasók táborának hozzájáruló szeretete és a lap munkásainak lelkes odaadása. A nehéz gazdasági időkben nehéz harcot vív az Uj Kelet a zsidóság morális jogainak érvényesüléseért és egzisztenciájáért. Barátaink és híveink tábora kell, hogy megértse, mit jelent az, minden szubvenciótól függetlenül végigharcolni a zsidóságért az igazság harciát. Kell, hogy ezekben az időkben minden olvasónk támogasson bennünket. Kérjük lapunk barátait, ujjítsák meg előfizetéseiket, akik pedig hátralékban vannak, küldjék be haladéktalanul a hátralékos összegeket a laphoz csatolt utalvány útján.

Az Uj Kelet Kiadóhivatala

Titulescu átvette a külügyminisztérium vezetését. Bukarestből jelentik: Titulescu külügyminiszter ma a miniszterelnök kíséretében megjelent a külügyminisztériumban és átvette annak vezetését. Ez alkalommal Bratianu Jonel kifejtette, hogy rendkívül boldog, hogy a külügyminisztériumot Titulescunak adhatja át és kérte a személyzetet, támogassák Titulescut. A külügyminiszter válaszában köszönetet mondott a miniszterelnök szavaiért és a folyó ügyek iránt érdeklődött.

Parlamentí jóváhagyás után léptetik életbe a revízió alá vett vámtarifát. Ma délben értekezlet volt a pénzügyminisztériumban a vámtarifa revíziós munkálataival kapcsolatban. Elhatározták, hogy az ipar és kereskedelem összes tényezőinek tanácsát kikérik. Az új tarifa a parlament elé kerül és azután fog csak érvénybe lépni.

Egy német repülő Augsburgból Bukarestbe repült. Udecht német aviatikus ma délben leszállt a banaasai repülőtéren. Udecht Augsburgból repült Bukarestbe.

Óriási vihar a francia fővárosban. Párisból jelentik: Tegnap óriási vihar volt a francia fővárosban. A külügyminisztériumot, tengerészeti minisztériumot és a Kamara-épületet villámcsapás érte, amely azonban nagyobb kárt nem okozott. Hatalmas felhőszakadás követte a villámcsapásokat. A parlament várócsarnokát 25 cm. magas víz lepte el, úgy, hogy a képviselők az ülés befejezte után még egy óra múlva sem hagyhatták el a Kamara-épületet.

A szovjet tovább folytatja a kivégzéseket. Moszkvából jelentik: A szovjet katonai hatóságok Kiewben elfogták Hudovics grófot, egy régi arisztokratát és Timoscsankó tábornokot, akik ellen az volt a vád, hogy ellenforradalmi összekövészt szerveztek. Mind a két foglyot statáriális uton agyonlőtték. Szmolenszkben a monarchisták fellázdáltak a bolsevista uralom ellen, mire vezetőjüket, Sucharsenkó asszonyt agyonlőtték.

Belgrádban összeverekedett egy olasz és egy francia diplomata. Belgrádból jelentik: Servóni francia katonai attasé egy társaságban Olaszország fizetett kémjének nevezte Dela Stata Carló gróf belgrádi olasz kereskedelmi megbízottat. Ezért a kijelentésért a gróf arcúlvágtta Servonit, akitől lovagias uton is elégtételt fog kérni. A zajos incidens óriási feltűnést keltett.

Istentisztelet a Poale Cedekben. A kolozsvári zsidó iparos egyesület malom-uccai imaházában pénteken este Weisz Izidor főkantor énekekkel fog előimádkozni. Szombaton délelőtt a muszafimát szintén Weisz főkantor és énekkara adja elő.

Az árvanyaralattási akció első csoportja megérkezett Tihucára. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó megkezdette ezidei nyaralattási akcióját. Az első csoporttal 87 árva érkezett Tihucára, ahol az újjáalakított nyaralótelepen helyezték el őket. Az árvák kitűnő egészségben vannak. A nyaralótelepen gyönyörű időjárás van, amely kedvezően befolyásolja a 87 árva üdülését. Az első csoport előreláthatólag négy hétig marad Tihucán és augusztusban a második csoport megy ki a telepre.

A házasság mai formájának megreformálása felé. A köztudatba egyre mélyebben gyökerezik a hit, hogy a polgári házasság mai formája nem felel meg életviszonyainknak és akár az égben, akár a földön kötöttek, nem nyújtják a házaspároknak a kívánt boldogságot. Szociológusok, társadalombuvárok és boldogtalan házások egyaránt évtizedek óta kutatják a nagy baj orvosságát. Nos, a Haggibbor nagyszabásúnak ígérkező kerti ünnepélyének egyik legszenzációsabb programportja lesz a rövid, de annál tökéletesebb házasesetlet ígérő amerikai házasság formájának bemutatása. Rög-tönzött anyakönyvvezető előtt a házaspárok százaí fognak egymásnak ásó és kapa nélküli hűséget esküdni ezen az ünnepélyen, amelynek sok más programportja is alkalmas lesz arra, hogy gazdasági és politikai válságokkal terhelt életünkbe vidámságot csempésszen be. Az ünnepély rendezését a Haggibbor vigalmi bizottságának elnöke: Heller Károly vezeti, a rendezőbizottságban dr. Jakobi Emilné, Bíró Andorné, Hoffmann Ernőné és dr. Neufeld Jenőné irányítása mellett Kolozsvár legszebb lányai vesznek részt. Az ünnepély részletes műsorát közelebbről ismertetni fogjuk.

Kommunista szervezkedés, vagy kirándulás. Budapestről jelentik: Tatabánya mellett, június 16-án, a Szaár község határában levő erdőben, amely magánterület, az erdőkerülő száznál több férfira bukkant. Telefonon értesítette a bányahidai csendőrséget, hogy a tatabányai szociáldemokrata bányászok gyűléseznek az erdőben. Az értesítésre öt járőr körülfogta az erdőt, mire a felriasztott társaság szétszaladt. Hatvankilenc embert azonban a csendőröknek sikerült elfogniok, köztük Havorek Pált, a felsőgállai szociáldemokrata bányász-csoport elnökét, aki közel áll Payer Károlyhoz. Vallomásaiban az erdőőr előadta, hogy a csoportban több ismeretlen arcot látott és idegen beszédet hallott. Azt is jegyzőkönyvbe mondta, hogy a bányatelepen, közvetlenül az erdőben felfedezett állítólagos gyűlés előtt, híre járt, hogy Bécsből titkózatos emberek érkeztek Felsőgállára, azzal a megbízatással, hogy a szociáldemokrata bányászok bevonásával kommunista sejtkeket állítsanak fel. A különös ügyben a rendőrség megindította a nyomozást. Tegnap a tatabányai rendőrkapitányság vezetője kihallgatta az előállított bányászokat, akik valamennyien tagadják, hogy gyűlést tartottak volna az erdőben, ahová csupán gombaszedésre és eprészésre tettek kirándulást.

Báró, aki a grófnőtől sikkasztott. Bécsből jelentik: Ostravska Emilia lengyel származású grófnő, akinek több palotája van Bécsben, feljelentést tett báró Rón Adolf ellen, akinek apja a volt osztrák-magyar hadseregben tábornok volt. A grófnő Varsóból jövet a vonaton ismerkedett meg a fiatal báróval, akinek elmondotta, hogy egyik kézibőröndjében igen

nagy összegű dollárbankjegyeket rejtett el. megkérte, hogy segítsen neki a határvizsgálatnál, hogy átjuttassa a határon a dollárokat. Rón báró vállalkozott is erre és át is vitte a határon a készletét, utána azonban eltűnt a grófnő szemei elől. A grófnő tüvé tette egész Ausztriát, míg végre ráakadt a báróra, aki ekkor azzal a mesével állott elő, hogy a dollárokkal nagyszerű üzletet kezdett, amihez azonban még egy kis forgótökére volna szüksége. A grófnő kötélnék állt és új dollárkölcseont adott Rónnak, aki azóta ismét eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Nyári hőségben lábizzadás és égető lábfájdalom elmulik, ha lábvízbe Pedisan lábsót kever

Az amerikaiak tömegesen gyártják a háborús léghajókat. Az Uj Kelet hírt adott arról a lázas munkáról, amely Friedrichhavenben folyik az új óceánjáró léghajónak építkezése körül. Egy newyorki jelentés szerint ott hatalmas arányokban folyik a munka a léghajók építkezése körül. Itt azonban nem utasok szállítását célzó léghajókat készítenek, hanem hatalmas csatahajókat. A Goodger-léghajógyár az Unio flottája számára már eddig is több olyan kormányozható léghajót készített, amely egy tengeri háború esetén sokkal nagyobb hatással tud dolgozni, mint a legerősebb hajóflotta.

Temesvári és aradi előfizetőink figyelmébe

Értesítjük temesvári és aradi előfizetőinket, hogy lapunk bánáti kiadóhivatalának vezetésével Porgesz Géza urat biztuk meg, aki bánáti vonatkozású ügyeinkben kiadóhivatalunkat képviselni fogja. Kérjük lapunk bánáti barátait, hogy Porgesz Géza urat munkájában támogatni sziveskedjenek.
 Uj Kelet kiadóhivatala.

Mindenkinek ajánlatos a csl. áll. osztály-sorsjátékban résztvenni. Óriási nyereleményesélek! **59 MILLIÓ 881 ezer korona** lesz a 17-ik játék öt osztályánál nyereleményekben minden levonas nélkül készpénzben kifizetve.

Főnyeremény 2 millió korona

A sorsjegyek árai: 1/4 Kc. 20, 1/2 Kc. 40, 1/1 Kc. 80. Rendelések, a világhírű fölé-árusító cégnél

WALD BANKHÁZ Kosice (Kassa)

Utólagos befizetések az Erdélyi Bank Rt. oradeai fiókja befizetőlapján, mely bef. lap és játéktver a sorsjegyekhez mellékelve lesz.
I. oszt. huzás 1927 július hó 20.

A Haggibbor házi teniszversenye. Vasárnap rendezi meg a Haggibbor a KAC pályán házi teniszversenyét. A Haggibbor teniszszakosztálya fennállásának rövid ideje alatt is bámulatos eredményeket ért el és országos viszonylatban is elég tekintélyes versenyzőgárdát nevelt magának. Mintegy 50-60 versenyzője a klubnak indul a különböző versenyszámokban. A nevezések nagy száma tette szükségessé, hogy a selejtező mérkőzéseket az eredeti tervtől eltérően, már szombat délután a városi pályán megkezdjék. Az érdekes, szép küzdelmeket ígérő versenyen beléptidij nincsen.

Románia futbalcsapata győzött a prágai munkásolimpiádon. A prágai munkásolimpiád tegnapesti hatalmas demonstratív felvonulása, amelyen százezernyi fegyelmzett tömeg vett részt és éjjeli 2 óráig tartott, befejezést nyert. A futballtornát általános meglepetésre a feltűnően jól szereplő román munkáscsapat nyerte meg, amely vasárnap a cseh válogatottak fölött 2:1, kedden a lengyel reprezentatívek ellen 4:3 arányú győzelmet aratott. A tornaszámokban a csehek, a könnyű atlétikában a magyarok, a cserkészmutatványokban természetesen az angolok győztek.

Hirdessen az Uj Keletben

A nemzeti párt meg-egyezt a liberálisokkal

abban, hogy minden üveg-, porcellán-szükségletüket a FISCHER-ÜVEGUDVARBAN fogják beszerezni.

Ka A Ban eladta

A hatalmas
 (Cluj-Kolozs zációja az a hata korgyarak tulajd morosch Blank e zetek az érdeks vári „Kandia“ b Néhány hé lásokat kezdett a gazdasági körök értesültek a kész a bank egy holl elmúlt héten sze podás értelmébe lejért eladta, egy

A k a szes

A városokban
 (Cluj-Kolozsv sítójától.) Tegna a pénzügyminisz az előző kormány termelés és szesz hogy Bratianu önálló szeszörvé ságba jutott és melést, illetőleg kivánja szabályo

Az új szesz a gyümölcs sát akarja
 A kinstár kerü tálni fogja a sze csökkentésével, szesz teljesen ital. Ami a gyü az csak bizonyos ahol könnyű az elvont gyümölcs sére az állam

Románia uj kedelmi tárgya
 olasz—román ke irányuló római tá után, az Averses en megszaktadta minthogy más ut sem pedig a liber olasz fővárosban kormány gazdasá lyik napján ismét delmi tárgyalások ülésen, amelyen vesz, aprólékosan pescunak, a romá jelentését, egyutt nak milyen instr

Ujabb mü engedélyek. A legutóbbi ülésél bankok és iparv szabályozó módo vonatkozó kérel a következő cég „Cartisoreana“ Ujpecskai Faipa ipar rt. Arad, Diákotthon rt. Lugos, Kern Pá „Rotor“ Börgyá Vajdahunyad, a vénytársaság p Jurgó Román várad működés csak hozzájárul Resicai Vasmü az alapszabályai

Közgazdaság

A Banca Marmorosch másfélmillió fontért eladta összes cukoripari érdekeltségeit

A hatalmas tranzakciót Blank Arisztid kötötte meg egy holland tőkecsoporttal

(Cluj-Kolozsvár, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai cukorpiac legfrissebb szenzációja az a hatalmas méretű tranzakció, amely a napokban jött létre a legnagyobb regáti cukorgyárak tulajdonjoga tekintetében. Tudvalevő, hogy a romániai cukoriparban a Banca Marmorosch Blank & Co. foglalta el a vezetőpozíciót s többek között ennek a hatalmas pénzügyi intézetnek az érdekszférájába tartozott a ripiceni cukorfinomítógyár, a jucicai cukorgyár, a temesvári „Kandia“ bonbon- és csokoládégyár, valamint több más cukoripari vállalat.

Néhány héttel ezelőtt Blank Arisztid, a Marmorosch Blank vezére több irányban tárgyalásokat kezdett a bank cukoripari érdekeltségeinek értékesítésére. Ezek a tárgyalások külföldi gazdasági körökben is nagy érdeklődést váltottak ki, amelyek a berlini „Boersen Courier“ utján értesültek a készülő tranzakcióról. A különböző tőkecsoportokkal folytatott tárgyalások során a bank egy holland konzorcium ajánlatát találta a legkonvenióbbnak, mire Blank Arisztid az elmúlt héten személyesen kiutazott Hollandiába és sikerült az üzletet perfektuálnia. A megállapodás értelmében a Banca Marmorosch másfélmillió angol fontért, vagyis közel másfélmillióárd lejért eladta, egy kivételével, összes cukorgyári érdekeltségeit.

A kormány irtóhadjáratot indít a szesz- és borkereskedelem ellen

A városokban egyáltalán nem lesznek italmérések, falvakban pedig elsősorban a szövetkezetek fognak korcsmaengedélyt kapni

(Cluj-Kolozsvár, július 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban megírtuk, hogy a pénzügyminisztérium revízió alá akarja venni az előző kormány egyes intézkedéseit a szesztermelés és szeszértékesítés tekintetében, mint-hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszternek önálló szesztermelés-javaslatát van, amely a valóságba jutott és jóformán halálraítelt szesztermelést, illetőleg a szeszkereskedelmet generálisan kívánja szabályozni.

Az új szesztermelés-javaslat elsősorban a gyümölcsből főzött szesz fogyasztását akarja fokozatosan megszüntetni.

A kincstár kerületi raktárak utján kontingentálisan fogja a szeszadást a mennyiségek állandó csökkentésével, úgy, hogy 12 éven belül a szesz teljesen kikerüljön a forgalomból, mint ital. Ami a gyümölcspálinkák gyártását illeti, az csak bizonyos centrumokban lesz megengedve, ahol könnyű az ellenőrzés. A szesztermeléstől elvont gyümölcstermés másuttan való értékesítésére az állam aszalókat, konzerv- és szörp-

gyárakat fog felállítani, azonkívül meg fogja könnyíteni a gyümölcs kivitelét is.

A pénzügyminiszter új szeszjavaslata a bortermelést csak annyiban korlátozza, hogy a fogyasztást szabályozni és az exportot támogatni fogja.

A korcsmák számát lényegesen redukálni fogják,

ugy, hogy falvakban minden ezer lélekre legfeljebb egy korcsmát engedélyeznek és ezen a téren is a falusi szövetkezetek fognak előnyben részesülni. A városokban a korcsmákat és bodegákat idővel teljesen megszüntetik és csak a vendéglőknek fognak korlátlan italméresi engedélyt adni, ahol kizárólag az étkezéshez lesz szabad szeszitalt kiszolgálni. A szőlősgazdáknak a bort csakis zárt palackokban lesz szabad a lakásukon értékesíteni.

A pénzügyminisztériumnak ez a megszorító intézkedése óriási izgalmat keltett az érdekeltek körében és különösen a bortermelők körében nagy az elégedetlenség.

Románia újra felveszi az olasz kereskedelmi tárgyalásokat. Emlékeztet, hogy az olasz-román kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló római tárgyalások, többrendbeli megakadás után, az Averescu-kormány utolsó napjaiban teljesen megszakadtak. A román delegáció azonban, minthogy más utat nem kapott sem a Stirbey, sem pedig a liberális kormánytól, még most is az olasz fővárosban tartózkodik. Mint értesülünk, a kormány gazdasági bizottsága a jövő hét valamelyik napján ismét összeül, hogy az olasz kereskedelmi tárgyalások stádiumát megvizsgálja. Ezen az ülésen, amelyen Titulescu külügyminiszter is részt vesz, aprólékosan meg fogják tárgyalni Cezar Popescunak, a román delegáció elnökének legutóbbi jelentését, egyúttal megbeszélnek, hogy a bizottságnak milyen instrukciókat küldjenek.

Újabb működési és alaptőkeemelési engedélyek. A speciális gazdasági bizottság legutóbbi ülésében kizárólag erdélyi és bánáti bankok és iparvállalatok alaptőkeemelésre, alapszabályok módosítására és működési engedélyre vonatkozó kérelmével foglalkozott. A bizottság a következő cégek kérését intézte el kedvezően: „Cartisoreana“ Takarékpénztár Rt. Sztrázsa, Első Újpécskai Faipari Rt., „Irtex“ Román Textilipar Rt. Arad, Kolozsvári Szeszipari Rt., Bánáti Diákokthron Rt. Temesvár, Muschong Építési Rt. Lugos, Kern Pál Borkereskedelmi Rt. Temesvár, „Rotor“ Bőrgyár Rt. Pankota, Sreatit Ipar Rt. Vajdahunyad, a brassói Wihelm Scherg részvénytársaság posztó és divatkelmegyar és a Jurgó Román Építő részvénytársaság Nagyvárad működési engedélyt kérték. Ugyancsak hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a Resicai Vasművek és Uradalom módosíthassa az alapszabályait. Alaptőkeemelésre kapott en-

A falusi lakosságtól csak aratás után fogják behajtani az adót. Bukaresti jelentés szerint a pénzügyminisztérium körrendeletileg felhívta a pénzügyigazgatóságok figyelmét arra, hogy az 1927-ben kivetett adók azonnali behajtásának megkezdésére a napokban kiadott rendelet nem vonatkozik azon adózókra, akik mezőgazdaságból élnek. Az adóhivatalok tehát a földművesektől nem követelhetik az adót, csakis azután, hogy munkájuk eredményét már értékesítették és módjukban áll fizetni. Epen ezért adóügyi végrehajtást ezek ellen csakis a mezőgazdasági szezon befejezése után szabad foganatosítani.

Szenzációs könyvujdonság!

H. G. WELLS

A művészetek fejlődése a legrégebb időkől a mai napig

Ára félbörkötésben 640 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth

érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos főrabbi: Mareh Jecheskel életéről és családjának elágazásáról a mai napokig. Egyben felöleli az egykorú erdélyi zsidóság történelmét,

Rabbenu Jecheskel

Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hichler:

Der Sohn des Moses Mautner

Regényes történet a bécsi zsidók életéből.

Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek

(Két kötetben.) Regény a 18—19. század magyar zsidóinak életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Hirdessen az Uj Keletben

Tőzsde

Lanyha kínálat, gyenge kereslettel.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárlat						
Zürich	3150—3160	—	—	491 ¹ / ₂	3160	11036	13680	650 ¹ / ₂	1925
Newyork	163 ¹ / ₂ —164	519 ¹ / ₂	51950	2554	164	57350	71050	3375	—
London	795—796	252250	2522 ¹ / ₂	12402	796	2784 ¹ / ₂	3449 ³ / ₄	16395	48550
Páris	640—650	2034	203420	—	642	2247 ¹ / ₂	2781 ¹ / ₂	13230	394 ¹ / ₂
Milano	900—910	2832 ¹ / ₂	2839	139 ³ / ₄	892	3135	3888	185	545
Prága	483—485	1540	1540	7570	485	1699 ¹ / ₂	210537	—	296 ¹ / ₂
Budapest	2860—2870	9060	9060	—	2880	—	12376	58962	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	—	1008 ¹ / ₂	1249 ¹ / ₂	5950	176
Bukarest	—	320	322	1570	—	359	443 ¹ / ₂	2130	61
Varsó	—	53	5800	—	—	6410	7941	377 ¹ / ₂	—
Bécs	2310—2320	7310	7310	—	2305	8071 ¹ / ₂	—	475 ³ / ₄	—
Berlin	3880—3890	123 ¹ / ₈	12310	—	3890	13595	16834	79962	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 322, Páris —, Budapest 359, Bécs 343¹/₂, Prága 2130.

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-
ajándéku. 10 zsidótár-
gyu könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gölusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine:	Bacharachi rabbi (75 lei helyett)	55
Fürth M.:	Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidógyermek részére) (75 helyett)	55
Silbermann:	Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)	50

Az olvasó könyvesoport és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

Pályázati hirdetés

Az érmihályfalvai izr. el. népiskolában szept. 1-én egy tanítói és egy tanítónői állás betöltendő. Pályázni óhajtok, kik a törvényes képesítéssel rendelkeznek és a román nyelvet tökéletesen bírják, kéretnek, hogy kérvényüket, képesítést és kort igazoló okmányokkal f. hó 31-ig Pollák Mór iskolaszéki elnökhöz beküldeni sziveskedjenek. Fizetés megegyezés szerint.

Valea lui Mihai-Érmihályfalva, 1927. júl. 1.

Izr. iskolaszék

A Kadima- nyomda

csak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít

Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 9-77

A legelterjedtebb és legnépszerűbb
zsidó történet rendkívül olcsó áron

Heinrich Graetz:

Volkstümliche Geschichte der Juden

Halbleinb.

3 Bde

550 Lei

és portóköltség

Kapható
az UJ KELET könyvosztályában

Nemcsak a

kereskedőknek,
hanem az
iparosoknak
gyárosoknak
is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a
luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó
törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvosztályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzéslehet csak úgy továbbítani ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Keresek 40-50 éves jobb zsidó asszonyt, ki a főzésben perfékt Jacob Deutsch Timisoara-Fabrica Str. Dacilor 56. 2888

Különbejárati parkettes, világos szoba butorozatlanul azonnal olcsón kiadó Ferencz József-ut végén. Érdeklődni Transylvania-Film, Str. Regina Maria 6 III. emelet. 2889

Képviselőt

keres külföldi

Magánbank
(csehszlovák osztálysorsjáték eladási helyis) Üzletgái: mindennemű bankügyletek. Levelek „Magas kereset” jellegűre a „Faktor” hirdetési irodához, Bratislava, Dunajská 20 alá küldendők

Géphimzést olcsón vállalkoz. Házhoz is elmennék. Vasut-utca 1. — Jammer Szerén.

Targu-Mures, főtér legjobb helyén 20 év óta fennálló divatüzlet berendezéssel, áruval, esetleg anélkül is eladó. Cím a kiadóhivatalban

Metropoltól félpercnnyire egy félig kész ház eladó. Értekezni Str. Baron L. Pop 10. sz. Fraternitas-nyomda

Keresek azonnalra két vagy három szobás, fürdőszobás, kertes lakást, esetleg cserébe adom belvárosi kétszobás lakásomat. — Ajánlatok Electrohidrocéghez, Calea Reg. Ferdinand 65. 2881

Barzel

fierarie
vasüzlet

Cluj-Kolozsvár
P. M. Viteaz 13.

Telefon
10-43

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cím a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

Sajtkészítők figyelmébe

A legkitűnőbb sajt a schweizeri tejoltóval készült. — Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co R.-T. vegyészeti gyár, Cluj

Eladó belvárosban főtúton egy jömeneteli jó vevőkörrel rendelkező fűszer és csemege üzlet családi okokból. A ajánlatok „Biztos megélhetés” jellegűre a kiadóban

Kereskedőség, k
hivatal és nyor
Cluj-Kolozsvár, St.
L. Pop (Brassai-ut
Telefon:
Szerk. és kiadóh
9-77
S. N. Sz. — —
Egyes száma ára
Kovaron és vidék
Kovarestben is

1927 július 9 S

A KOR

Nincsen még
lasztási harctérről
elrendezése és os
leges befejezést,
hatatlan bizony
„megsemmisítő”
ezt tudtuk már
előtt pillanatig
titanu nem ok
kormányt és ne
ő még tisztább
mint Stirbey.
óta a politikai
következtek be
avatott politika
hiszük, nincsen
polgára az orszá
ménye meglepe
most először alb
tott az ujdonság
volt oly nagy,
vont volna mag

Ha a tegnap
nyeit azonban e
val kevésbé ism
vizsgálat alá, ug
kozna egyik vag
értene meg péld
a világ egyébké
népnek ismer,
hihetetlen gyors
meggyőződéseit.
mélyreható és á
változtatások e
alatt következni
elengedő volt a
és milliói az eg
pártoljanak át.

Ha összeha
eredményeit az
alatt lefolytatot
taival, fölöttébb
alkalom. Valósa
rális párt népsz
hihetetlen arány
polgárok körébe
zat szemléltető k
gyarapodásnak.
ki, de ugyszóly
véve néhány erd
a helyzetkép.

A liberális
oszlott meg.

Udvarhelymegy
Háromszékmege
Doljmegeben
Romanati megy
Tutovamegyébe
Ramnicul Valce
Biharmegyében

A példák f
tathatnánk, de
éppen elegendő
hihetetlen arán
rális párt tekin
leforgása alatt.
kerületek, ahol
pott a liberális
választásoknál.
egy politikai
rövid idő alatt
volna be.

De ennek a